

Sınır Dışı (Deport) Ve İdari Gözetim Kararına Karşı İtiraz

Sınırdışı Etme (Deport) Kararı

Sınır dışı etme kararının alınma ve uygulanma süreci 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda düzenlenmiştir. Kanuna göre, Türkiye'de bulunan yabancılar, bazı hallerde kendi ülkesine, transit geçeceği ülkeye veya üçüncü bir ülkeye gönderilebilir.

Sınır dışı etme kararı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün talimatı ile ya da doğrudan valilik tarafından alınır. Bu karar idari bir işlemdir.

Hakkında Sınırdışı Etme Kararı Alınabilecek Kişiler

6458 sy Kanun'un 54. Maddesinde haklarında sınır dışı etme kararı alınacak kişiler sayılmıştır. Bunlar;

- TCK 59. Maddesi düzenlemesine göre aldığı cezanın infazı tamamlandıktan sonra sınır dışı edilmesi gerektiği değerlendirilen yabancılar,
- Terör örgütü yöneticisi, üyesi, destekleyicisi veya çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi, üyesi veya destekleyicisi olanlar
- Türkiye'ye giriş, vize ve ikamet izinleri için yapılan işlemlerde gerçek dışı bilgi ve sahte belge kullananlar
- Türkiye'de bulunduğu süre zarfında geçimini meşru olmayan yollardan sağlayanlar
- Kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar
- Vize veya vize muafiyeti süresini on günden fazla aşanlar veya vizesi iptal edilenler
- İkamet izinleri iptal edilenler
- İkamet izni bulunup da süresinin sona ermesinden itibaren kabul edilebilir gerekçesi olmadan ikamet izni süresini on günden fazla ihlal edenler
- Çalışma izni olmadan çalıştığı tespit edilenler
- Türkiye'ye yasal giriş veya Türkiye'den yasal çıkış hükümlerini ihlal edenler ya da bu hükümleri ihlale teşebbüs edenler
- Hakkında Türkiye'ye giriş yasağı bulunmasına rağmen Türkiye'ye geldiği tespit edilenler
- Uluslararası koruma başvurusu reddedilen, uluslararası korumadan hariçte tutulan, başvurusu kabul edilemez olarak değerlendirilen, başvurusunu geri çeken, başvurusu geri çekilmiş sayılan, uluslararası koruma statüleri sona eren veya iptal edilenlerden haklarında verilen son karardan sonra bu Kanunun diğer hükümlerine göre Türkiye'de kalma hakkı bulunmayanlar
- İkamet izni uzatma başvuruları reddedilenlerden, on gün içinde Türkiye'den çıkış yapmayanlar
- Uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından tanımlanan terör örgütleriyle ilişkili olduğu değerlendirilenler.

Hakkında Sınır Dışı Etme Kararı Alınamayacak Yabancılar

Yukarıda sayılan nedenlerden birisi gerçekleşmiş olsa bile, Cenevre Sözleşmesi başta olmak üzere, **uluslararası sözleşmeler** uyarınca bazı kişiler **sınır dışı** edilemez. Hakkında **sınır dışı etme kararı** alınamayacak olanlar YUKK 55. maddesinde sayılmıştır. Buna göre haklarında sınır dışı (**deport**) kararı alınamayacak olanlar;

- Sınır dışı edileceği ülkede ölüm cezasına, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalacağı konusunda ciddi emare bulunanlar
- Ciddi sağlık sorunları, yaş ve hamilelik durumu nedeniyle seyahat etmesi riskli görülenler
- Hayati tehlike arz eden hastalıkları için tedavisi devam etmekte iken sınır dışı edileceği ülkede tedavi imkânı bulunmayanlar
- Mağdur destek sürecinden yararlanmakta olan insan ticareti mağdurları
- Tedavileri tamamlanıncaya kadar, psikolojik, fiziksel veya cinsel şiddet mağdurlarıdır.

Sınır Dışı (Deport) Kararına Karşı İtiraz Yolu

Hakkında **sınır dışı etme kararı** verilenlere, yasal temsilcilerine veya avukatlarına bu karar tebliğ edilir. İlgilinin, kararın tebliğinden itibaren 7 gün içerisinde itiraz hakkı vardır. **Sınır dışı kararı** idari bir işlem olduğundan, karara karşı itiraz **idare mahkemesine** yapılır. Hakkında **sınır dışı etme kararı** alınan kişi, 7 günlük itiraz süresi dolmadan ve itiraz etmişse itiraz sonuçlanmadan sınır dışı edilemez. Karara karşı idare mahkemesine başvuru yapılması halinde başvurunun kararı alan idari makama bildirilmesi gerekir. Bu durumda sınır dışı kararı, **idare mahkemesi** itiraz hakkında karar verene kadar uygulanamaz.

İdare mahkemesi itiraz konusunda 15 gün içerisinde karar verir. Verilen karar kesindir. İdare mahkemesinin, kararına itiraz edilemez. Mahkeme kararı doğrultusunda ya **sınır dışı kararı** ortadan kalkar ya da sınır dışı kararı uygulanır.

Gönüllü Geri Dönüş ve Sınır Dışı Kararına Karşı Avukat Desteği

Haklarında **sınır dışı etme kararı** olanlar, **gönüllü geri dönmeyi** kabul ederse itiraz süreci tamamlanmadan sınır dışı edilebilirler. Bu nedenle, polis veya geri gönderme merkezlerinde “gönüllü geri dönüş” evrakının imzalanmaması büyük önem taşır. Böyle bir evrakın imzalanması, sınır dışı kararına karşı itiraz hakkını ortadan kaldırır. **Sınır dışı etme kararı** nedeniyle **geri gönderme merkezine** getirilen yabancıların, **avukat** desteği olmadan hiçbir evraka imza atmaması hukuki güvenlik bakımından önemlidir. Ekonomik durumu **avukat** tutmaya elverişsiz olanlar buldukları yerdeki baronun adli yardım bürosuna başvurarak taraflarına **avukat** atanmasını isteyebilirler.

İdari Gözetim Kararı

Kanunda, hakkında **sınır dışı etme kararı** alınan bazı yabancıların karar uygulanıncaya kadar **idari gözetim** altına alınacağı belirtilmiştir. Bu kişiler, idari gözetim süresi boyunca **geri gönderme merkezlerinde** tutulurlar. Haklarında idari gözetim uygulanacak olanlar;

- Kaçma ve kaybolma riski bulunanlar,
- Türkiye’ye giriş veya çıkış kurallarını ihlal edenler,
- Sahte ya da asılsız belge kullananlar,
- Kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın Türkiye’den çıkmaları için tanınan sürede çıkmayanlar,
- Kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlardır.

İdari gözetim süresi altı aydır. Bu süre ancak bir kez altı ay daha uzatılabilir. **İdari gözetim kararına karşı** sulh ceza hakimliğine başvurulabilir. Sulh ceza hakimliği **itiraz** konusunda beş gün içerisinde karar verir. Sulh ceza hakiminin vereceği karar kesindir. Ancak şartların değişmesi veya idari gözetim sebebinin ortadan kalkması halinde yeniden sulh ceza hakimliğine başvuru yapılabilir.